

MUZEJSKI VJESNIK 15

MUZEJSKI VJESNIK

GLASILO MUZEJA SJEVEROZAPADNE HRVATSKE

Bjelovar, Čakovec, Čazma, Grabrovnica, Kalinovac, Koprivnica, Križevci, Kumrovac, Kutina, Sesvete, Sveti Ivan Zelina, Trakošćan, Varaždin, Varaždinske toplice, Veliki Tabor, Virje.

Broj 15/1992

Godina XV

Urednički kolegij:

Ana Bobovec (Kutina), Miroslav Klemm (Varaždin), Slavica Moslavac (Kutina),
Marina Šimek (Varaždin)

Tehnički urednik:

Svenibor Pohajda

Korektura:

Zdenka Belić, Ana Bobovec

Nakladnik:

Muzej Moslavine u Kutini

Za nakladnika:

Slavica Moslavac

Priprema i tisak:

»Grata« Bjelovar

Naklada: 650 primjeraka

»Muzejski vjesnik« izlazi jedamput godišnje.

Rukopisi se ne honoriraju i ne vraćaju.

Za sadržaj i lekturu tekstova odgovorni su autori.

»Muzejski vjesnik« solidarno financiraju muzeji sjeverozapadne Hrvatske.

namijenio je ovamo prenijeti iz Dijacezanskog Muzeja inventar za uređenje kapele. Time bi Veliki Tabor bio obogaćen sa vanredno vrijednim inventarom spomeničkog značenja. Kapela uređena ovdje u Velikom Taboru bila bi atraktivni centar za vjenčanja. Time bi Veliki Tabor dobio i na svojoj popularnosti i kao spomenik takvog značenja bio bi atraktivni centar baš za vjenčanja i u službi širokom krugu okolnog stanovništva, a možda i još šire (kao npr. Plitvice).

Unatoč niza dopisa i ličnih informacija od strane prof. ŠTIMCA i tajnika PETKOVICA na sastanku u Općini od Predsjednika Općine i prisutnih iznešena je tvrdnja da o tome Općina nije obaviještena?

Upozorio sam i Predsjednika Općine i prisutne da sa namjenom ovog spomenika Općina Pregrada nema zakonske legitimacije da o spomeniku odlučuje. Ovaj nacionalni spomenik je dragocjena imovina cijele nacije, a dužnost je općine Pregrada da se za taj spomenik brine i da pomogne akciju za očuvanje i sanaciju spomenika. Izričito sam upozorio da Općina prema ovom nacionalnom spomeniku ima zakonima fundirane obveze, ali sa namjenom spomenika ne može i ne smije raspolagati.

Na primjedbu drugarice koja je po struci povjesničar umjetnosti da je Muzej vođen nestručno i da su i radi toga od strane općine odnešeni ključevi Velikog Tabora postavio bi pitanje drugarici i Općini tko su ta stručna lica u Općini koja mogu ocijeniti tu "nestručnost" računajući tu i drugaricu Narcisu Brezinščak, koja je svojim izjavama na raspravi pokazala svoju nedoraslost za bilo kakvu aktivnost u Velikom Taboru.

Općina Pregrada po svojoj, od Općine sa milicijom delegiranoj komisiji oduzela je ključeve Velikog Tabora, i time drastično ne samo

spriječila aktivnosti na sanaciji ovog spomenika.

Ključeve spomenika Veliki Tabor ima drugarica Narcisa Brezinščak, voditelj Turističkog odsjeka općine Pregrada, sa službom u Pregradi. Pregrada je 8 kilometara od Velikog Tabora spojena primitivnom teško komunikativnom vezom. Posjet spomeniku Veliki Tabor potrebno je prethodno najaviti. Nismo dobili informaciju što je u vremenu od oduzimanja ključeva do sada u Velikom Taboru načinjeno, ili koja je bila namjera nešto načiniti? Tko se brine za prostor u kojem stoje zbirke Muzeja i umjetnička djela — konkretno nitko!

U raspravama u Općini Pregrada nismo dobili nikakvu informaciju o planu i programu što se želi u ovom spomeniku dalje uraditi. Prema izjavama ranije Uprave Općine u Velikom Taboru želi se najmom prostora urediti ugostiteljski pogon sa kockarnicom!

To bi bila skrajnja profanacija spomeničkog značenja ovog objekta i kao izuzetnog nacionalnog spomenika, i kao spomenika međunarodne spomeničke vrijednosti.

Protiv ove namjene borit ćemo sa angažiranjem javnosti i svim sredstvima koja nam zakoni o zaštiti jednog nacionalnog spomenika garantiraju.

Unatoč moga apela Općini za prijateljsko rješenje spora sa konkretnim prijedlogom prof. Štimca i iscrpnim prijedlogom tajnika Petkovića nisam imao dojam da u Općini postoji želja za neko prijateljsko rješenje spora sa dosadašnjim nosiocima uspješnih akcija za sanaciju spomenika Veliki Tabor. Dok naprotiv Općina Pregrada za sanaciju Velikog Tabora nije do sada ništa načinila.

Sastanak je završen bez ikakvih rezultata u 17 sati.

Pregrada — Zagreb, 17. siječanj 1991.

Magdalena Lončarić, Gradski muzej Varaždin

OBJAVLJENE POVIJESNE ISPRAVE GRADA VARAŽDINA

(Povodom publiciranja Zapisnika poglavarstva grada Varaždina)

Kao što je od posebne vrijednosti za svaki narod posjedovanje i čuvanje izvorne dokumentacije iz njegove prošlosti, isto je tako ne manje značajno i publiciranje takve dokumentacije. Da povijesne isprave ne bi stajale u arhivskim spremištima kao mrtvo blago, kojim se bave samo rijetki stručnjaci, takve se isprave publiciraju i na taj način postaju dostup-

ne najširoj javnosti. U Hrvatskoj se s objavljivanjem najvažnijih povijesnih vrela počelo polovicom 19. stoljeća (npr. Arkiv za poviestnicu...), a posebno početkom 20. stoljeća (npr. Codex diplomaticus).

Poznato je da među najbogatije arhive u Hrvatskoj spada i Historijski arhiv u Varaždinu.

U njemu se čuvaju mnoge važne isprave kako za povijest samog Varaždina, tako i za povijest cijele Hrvatske.

Iz tog razloga odlučila je "Općina slob. i kr. grada Varaždina" već 1940. godine tiskati srednjovjekovne isprave grada Varaždina. Kao rezultat te odluke izašla je u Varaždinu 1942. godine publikacija: Poviestni spomenici slobodnoga kraljevskog grada Varaždina, Svezak I. (Monumenta historica liberae regiae civitatis Varasdini).

U publikaciji je objavljeno 226 isprava iz tzv. Radikalnog arhiva grada Varaždina. I. svezak Spomenika stručno je obradio i priredio za objavljivanje Zlatko Tanodi.

Dvije godine kasnije, dakle 1944. izlaze iz tiska:

Poviestni spomenici slobodnoga i kraljevskoga grada Varaždina, Svezak II, Dio I. Gradski zapisnici iz g. 1454—1464. i 1467—1469.

(Monumenta historica liberae et regiae civitatis Varasdini, Tomus II, Pars I). Ovaj su svezak za tisak priredili Zlatko Tanodi i Adolf Wissert.

1958. objavio je u Arhivskom vjesniku arhivist Mirko Androić još 16 isprava naknadno pronađenih, a spadaju u tzv. Radikalni arhiv. Njihovo objavljivanje predstavlja dodatak publikaciji iz 1942. godine.

Nakon prekida od gotovo pedeset godina izašle su u Varaždinu daljnje dvije publikacije u kojima je objavljena vrijedna arhivska građa, koja se čuva u Historijskom arhivu u Varaždinu. To su:

— Zapisnici poglavarstva slobodnog i kraljevskog grada Varaždina (Protocolla magistratus liberae et regiae civitatis Varasdini) Svezak I, 1587—1589. Varaždin: Historijski arhiv Varaždin, 1990. i

— Zapisnici poglavarstva slobodnog i kraljevskog grada Varaždina (Protocolla magistra-

tus liberae et regiae civitatis Varasdini)

Svezak II, 1592—1596. Varaždin: Historijski arhiv Varaždin, 1991.

U oba sveska kao urednik se pojavljuje Josip Barbarić. Kao priređivači I. Sveska uz Josipa Barbarića navedeni su Ivan Kolander i Adolf Wissert (oba pokojna), a II. svezak su priredili Josip Barbarić i Josip Kolanović. Potrebno je spomenuti da su Kolander i Wissert transkripciju latinskog teksta I. sveska Zapisnika načinili još četrdesetih godina.

Sadržaj obje knjige podijeljen je na slijedeća poglavlja:

— Uvodni dio koji sadrži opis Protokola ili Gradske knjige, metodu objavljivanja latinskog teksta i povijesno značenje Protokola

— Popis pravnih predmeta upisanih u Gradsku knjigu

— Latinski tekst Protokola kronološkim redom

— Kazala osoba, mjesta i stvari

Protokol ili Gradska knjiga/Liber civitatis vođen je pri Poglavarstvu grada Varaždina, a pisao ga je gradski bilježnik. On je ujedno bio i stalni član gradskog vijeća, zaprisegnuti građanin i sudac — zamjenik sudbenog stola grada Varaždina.

U Protokol su se upisivali najrazličitiji pravni predmeti iz svakodnevnog života grada Varaždina — od različitih ugovora i sporazuma, preko parnica i sudskih presuda do odluka gradskog poglavarstva. Zapisnici nam stoga zorno oslikavaju život varaždinskih građana onoga vremena.

U I. svesku Zapisnika (1587—89) objavljeno je 518 "pravnih predmeta", a u II. svesku (1592—96) 646.

U svakom slučaju istraživači i ljubitelji povijesti dobili su u Zapisnicima obilje podataka za proučavanje varaždinske povijesti 16. stoljeća.

Zorko Marković, Muzej grada Koprivnice

OPASKE UZ NEKE OBLJETNICE U GODINI 1992.

Obljetnica koliko god hoćeš! Stvarno, naš prigodničarsko-obljetnički mentalitet patio je, pati i sigurno će još patiti od nazdravičarskog obilježavanja važnih događaja iz prošlosti. Uz koje su se, dakako, švercali i oni manje važni,

nevažni, pa i lažni veliki događaji i njihovo obilježavanje... Pa ipak, ne samo škole, veliki i mali političari, crkva i slični, nego i muzejsko-galerijske ustanove, a s njima i povijesna, te geografska društva, koja su upravo u našoj re-